

gjerne vilde have ønsket, at der, førend der kom et Lovforslag om Nedlæggelse af en Fæstning, havde været en Forhandling om Befæstningssystemet overhovedet i Landet. Imidlertid er der, hvad Nyborg Fæstning angaaer, slet ingen Tvivl hos mig om, at Fæstningen i den Tilstand, hvori den nu er, ikke er til nogen som helst Gavn, og at der derfor Intet er tabt ved, at den nedlægges; og jeg vil sige, at jeg er overbevist om, at der slet Intet er tabt ved, at den sløfes, jeg troer tværtimod, at der vil være vundet derved. Den eneste Omstændighed, med Hensyn til hvilken jeg har nogen Tvivl ved dette Lovforslag, er Spørgsmaalet om, hvorvidt der ikke herved slæbes Rettigheder for adskillige private Personer, som man i en tilkommende Tid kan komme til at affjæbe dem igjen. Det er jo nemlig sikkert, at, fordi den nuværende Fæstning Nyborg ikke er til nogen Gavn paa Grund af dens Construction og tildeels Beliggenhed, er det temmelig tydeligt, at, naar der bliver Tale om en Befæstning af Landet i det Hele taget, kan man meget let komme tilbage til samme Punkt Nyborg for at anlægge Befæstningsværker. Det er vistnok rigtigt, at Nyborg i flere Henseender er et væsentligt Punkt, navnlig afgiver det en Havn for den Deel af Flaaden, der opholder sig i Store Belt, som er bedre skikket til at optage den, og jeg troer ogsaa til at yde et Forsvar for den, end noget andet Punkt i Bøltet. Jeg skal ikke kunne sige, om maaskee, naar Jernbanen til Kallundborg kommer, om da maaskee Kallundborg Fjord vil kunne danne et lignende Punkt, det overseer jeg ikke for Tiden; men som det har stillet sig indtil nu, troer jeg rigtigt nok, at Nyborg Havn er den, der maatte blive Hovedtilflugtsstedet for den Deel af Flaaden, der er i Store Belt. Det er ganske vist, at til Forsvaret af Havnen bidrager den nuværende Fæstning slet ikke; det er kun Værker ved Knudshoved, Holstenhavn osv., hvorfra Forsvaret skulde afgives; men det er mig ikke aldeles klart, skjøndt jeg formoder, at det er blevet overveiet, om der ikke ved Opgivelsen af Demarcationslinien erhverves Rettigheder med Hensyn til disse Steder for Beboere eller for Ciere, som man,

naar der siden skal anlægges Værker, maaskee kan komme til at affjæbe dem igjen. Jeg beder bemærket, at dette kun er en Tvivl, som jeg har; jeg kjender ikke Forholdene tilstræffelig nøie til at kunne have mere end Tvivl. En anden Retning, med Hensyn til hvilken Nyborg vil faae Betydning og navnlig vil faae det, naar Havnen bliver Hovedtilflugtssted for Flaaden i Store Belt, vil være som Retraitepunkt, som Dplag for Magasinsgenstande osv. Det er naturligt, at det Punkt, hvor Flaaden opholder sig, vil være det naturligste Forbindelsespunkt for Hæren med en anden Deel af Hæren, med Alt, hvad der findes paa Sjælland. Altsaa er det meget muligt, at man vil finde det nødvendigt at anlægge nogle Værker og at sikkre et Terrain ved Nyborg, og det er mig da, saalænge der ikke er nogen bestemt Plan, ikke aldeles klart, skjøndt jeg troer, at saadanne Værker ville komme længere frem, om man ikke ogsaa da vil komme ind paa Terrainer, hvorover man nu ved at nedlægge Demarcationslinien giver Cierne Rettigheder, som man siden kan komme til at affjæbe dem. Det er af disse Grunde, at jeg kan finde, at der kunde ønskes en bestemt Udtalelse om, at disse Forhold ere saaledes undersøgte, at man er sikker paa, at man ikke kommer til siden at gjøre en Udgift, som man kunde have sparet, naar man ikke nu ophævede Demarcationslinien.

**Formanden:** Folkethingsmanden for Kjøbenhavns 5te Valgfreds har Ordet for en kort Bemærkning.

**Bille:** Jeg fortænkter ingenlunde det ærede Medlem i, at han paa Ingenieurcorpsets Begne har villet nedlægge en Indsigelse, men jeg tillader mig paany at paastaae, at der virkelig ikke findes nogen som helst Hjemmel for den Paastand, man først i en Betænkning fra Ingenieurcorpslet har fremsat, den nemlig, at der er givet de paagældende Ciere af Kjøbenhavnske Demarcationsgrunde nogen Erstatning, og dernæst, at dette er fuldstændig udvilket og godtgjort under den tidligere Forhandling, vi have ført om Loven af 6te Jult 1867. Jeg kan jo ikke nu vende tilbage til